

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos
Vyriausybės kanceliarijai

Nr.
Į 2020-05-04 Nr. S-1786

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) pagal kompetenciją išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos pateiktus derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl projektų valdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Aprašo projektas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Projektų valdymo informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“ projektą (toliau – Nuostatų projektas) ir teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Aprašas negali užtikrinti vienodo Institucijų veiklos organizavimo, planuojant ir įgyvendinant Projektus, nes yra skirtas nustatyti Projektų valdymo tvarką (žr. Aprašo 1 punktą), be to, Projektai gali būti įtraukti į Ministro Pirmininko strateginių projektų portfelį ir Institucijų projektų portfelius arba tik į Institucijų projektų portfelius, todėl siūlytina Aprašo projekto 2 punktą tikslinti ir išdėstyti taip: „Aprašo tikslas – nustatyti Projektų, įtrauktų į Ministro Pirmininko ir (arba) Institucijų projektų portfelius, valdymo tvarką“.

2. Aprašo projekto 3 punkte po žodžių „planuojamą naudą“ reikėtų dėti kablelį.

3. Atsižvelgiant į tai, kad ne visos Apraše vartojamos sąvokos yra apibrėžtos Strateginio planavimo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ siūlytina tikslinti Aprašo projekto 4 punktą.

4. Atkreiptinas dėmesys, kad neįvertinta, jog Projekte esanti informacija, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nuostatomis, gali sudaryti tarnybos paslaptį, todėl Aprašo projekto 5 punkte nurodyta Projektų valdymo informacinė sistema taip pat bus negalima pilnai naudotis.

5. Siūlytina tikslinti Aprašo projekto 6 punkto 2 pastraipą, nes iš esamos formuluotės neaišku, kokia forma turėtų būti sudaromas ir tvirtinamas Institucijos projektų portfelis. Taip pat atkreiptinas dėmesys į 3 pastraipą, nes sąvoka „prižiūri ir vertina, kaip įgyvendinami

Projektai“ yra platesnė ir apimanti Projektų rizikų vertinimą (ar valdymą), todėl šioje pastraipoje siūlytina išbraukti žodžius „valdo Projektų rizikas“.

6. Atkreiptinas dėmesys, kad Nuostatų projekte nevartojama sąvoka „Pasiūlymas“ todėl neaišku, ar vadovaujantis Aprašo projekto 8.1. papunkčiu Institucijos pasiūlymą dėl naujo Projekto arba Programos įtraukimo į Ministro Pirmininko strateginių projektų portfelį turėtų teikti per Projektų valdymo informacinę sistemą, kurioje jau naudojama sąvoka „Inicijavimas“, o ne „Pasiūlymas“. Atsižvelgiant į tai, siūlytina suvienodinti Aprašo projekte ir Nuostatų projekte naudojamas sąvokas, siekiant išvengti dviprasmybių bei galimo interpretavimo.

7. Aprašo projekto 8.1. papunktyje nurodyta, kad Projektas arba Programa, turi **atitikti** Aprašo projekto **13 punkte** nustatytus kriterijus. Aprašo projekto 8.2. papunktyje nustatyta, kad į Ministro Pirmininko strateginių projektų portfelį įtraukiami Projektai arba Programos, kai pagal Institucijos Vyriausybės kanceliarijai pateiktą informaciją dėl įgyvendinimų Projektų ir (arba) Programų rezultatyvumo, ekonomiškumo ir efektyvaus lėšų naudojimo (projekto tęstinumo) Projektas arba Programa atitinka *Vyriausybės veiklos prioritetus*. Aprašo projekto 13.2. papunktyje nurodyta, kad Projektas arba į Programą sujungti Projektai vertinami pagal *atitiktį Vyriausybės programos strateginiams tikslams ir Vyriausybės veiklos prioritetams*, o 13.3. papunktyje – tikslų, rezultatų susiejimas su *Vyriausybės veiklos prioriteto matavimo rodikliais*. Atsižvelgiant į tai, kad 8.2. papunktis dubliuoja 13.2. ir 13.3 papunkčius, siūlytina iš Aprašo projekto jį išbraukti.

8. Iš Aprašo projekto 8.3. papunkčio formuluotės neaišku, ar užtenka, kad Institucijos teikiamame Projekto pasiūlyme būtų suplanuotos lėšos, ar reikia turėti suderinimo ir patvirtinimo su Finansų ministerija, kad tokios lėšos planuojamos (numatomos) skirti, dokumentus, todėl siūlytina tikslinti Aprašo projekto 8.3. papunkčio formuluotę.

9. Iš Aprašo projekto 10 punkto formuluotės neaišku, ar Institucijos turi pateikti pasiūlymus ir informaciją dėl **visų** įgyvendinamų projektų ar tik **į Ministro Pirmininko strateginių projektų portfelį įtrauktų** Projektų ir (arba) Programų rezultatyvumo, ekonomiškumo ir efektyvaus lėšų naudojimo (projektų tęstinumo) atitikties Vyriausybės veiklos prioritetams, todėl siūlytina tikslinti Aprašo projekto 10 punktą.

Taip pat, svarstytinas klausimas, ar efektyviai bus naudojama Projektų valdymo informacinė sistema (toliau – PVIS), kurioje Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija gali matyti Institucijų pateiktą Projektų ir (arba) Programų informaciją, jei Institucijoms papildomai užkraunama administracinė našta pateikti tą pačią informaciją, kuri jau yra informacinėje sistemoje.

10. Pažymėtina, kad Aprašo projekto 11 punkto antroji pastraipa yra perteklinė, todėl siūlytina 11 punkto pirmąją pastraipą papildyti po žodžio „atrenka“ įrašant „ir sprendimą dėl informacijos apie įgyvendinamą Projektą arba Programą teikimo Vyriausybės kanceliarijai priima“, o antrąją pastraipą išbraukti.

11. Siūlytina tikslinti Aprašo projekto 13.4. papunktį, nurodant **kokius** Institucijos veiklos prioritetus turi atitinti Projektas.

12. Iš Aprašo projekto 14 punkto formuluotės neaišku, ar Projektas ir (arba) Programa, kad būtų įtraukti į Ministro Pirmininko strateginių projektų portfelį, turi atitikti **visus** Aprašo projekto 13 punkte nurodytus kriterijus ar tik kelis, ar bent vieną iš jų, todėl siūlytina tikslinti Aprašo projekto 14 punkto formuluotę ir atitinkamai 8.1. papunktį.

13. Siūlytina tikslinti Aprašo projekto 16 punktą nurodant, kad Komisija svarsto ir priima sprendimą pagal Aprašo **8** punkte nustatytus reikalavimus, o ne pagal Aprašo 9 punkte nustatytus reikalavimus.

14. Siūlytina patikslinti papildant Aprašo projekto 18 punktą po žodžio „Projektus“ įrašant žodžius „ir (arba) Programas“.

15. Atsižvelgus į bendrą Aprašo projekto kontekstą siūlytina papildyti Aprašo projekto 19.2. papunktį įrašant žodžius „ir Institucijos projektų portfelį“.

16. Siūlytina tikslinti Aprašo projekto 19.5 papunktį ir, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Darbo kodekso 3 straipsnyje įvardintus darbo teisės šaltinius, išdėstyti jį taip: „atlieka kitas funkcijas, nurodytas Apraše, ir kituose vietiniuose norminiuose teisės aktuose.“.

17. Atkreiptinas dėmesys, kad trumpinys „Projekto arba Programos vadovas“, įvestas Aprašo projekto 20.1. papunktyje jau naudotas Aprašo projekto 19.4. papunktyje. Atsižvelgiant į tai, siūlytina trumpinį įvesti 19.4. papunktyje.

18. Pažymėtina, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės Projektų valdymo standartu (toliau – Standartas) Projekto arba Programos vadovas, Projekto arba Programos savininko teikimu, skiriamas Portfelio komisijos posėdžio metu, todėl manytina, kad Aprašo projekto 20.1. papunkčio nuostata, nepagrįstai sukuria perteklinį darbą Institucijos vadovui.

Taip pat vadovaujantis Standartu Projekto arba Programos komandą formuoja Projekto vadovas, kuri tvirtinama Portfelio Komisijos posėdyje, tvirtinant Projekto arba Programos planą, todėl Aprašo projekto 20.3. papunkčio nuostata Institucijos vadovui yra sukuriamas perteklinis darbas, nes paprastai Portfelio komisijai pirmininkauja Institucijos vadovas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina palikti taip, kaip yra nustatyta Standarte.

19. Aprašo projekto 23 punkte nustatyta, kad „Planas teikiamas Vyriausybės kanceliarijai po to, kai ji suderina Projekto arba Programos savininkas, **PPG**...“. Vadovaujantis Standartu Projekto arba Programos priežiūros grupės (toliau – PPG) sudarymas nėra privalomas, jei PPG sudaryta – dokumentų derinimas su PPG yra patariamasis, priklausantis nuo Projekto arba Programos savininko. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, aišku, kad tiek Aprašo projekto 20.2 papunktis, tiek 23 punktas iš esmės dubliuoja PPG ir Projekto arba Programos savininko funkcijas, todėl siūlytina PPG funkciją palikti tik kaip ekspertinę pagalbą Projekto arba Programos savininkui ir atsisakyti Aprašo projekte papildomo dokumentų derinimo su PPG, tai yra tikslinti 20.2. papunktį, 23 ir 33 punktus.

20. Aprašo projekto 28 punkte nustatyta, kad Projekto arba Programos vadovas Projekto arba Programos įgyvendinimo eigos ataskaitą *iki kiekvieno mėnesio pirmos dienos* pateikia Institucijos PVT įvertinti. Aprašo projekto 30 punktas nustato, kad Projekto arba Programos įgyvendinimo ataskaita, suderinta su Projekto arba Programos savininku, ne vėliau kaip *iki kiekvieno mėnesio 5 dienos* turi būti pateikta Vyriausybės kanceliarijai. Atkreiptinas dėmesys, kad, jei mėnesio pirmoji diena yra ne darbo diena ir penktadienis (pavyzdžiui, sausio 1 d. – šventinė diena), tuomet pirma darbo diena bus tik ketvirtoji mėnesio diena. Atsižvelgiant į tai, siūlytina Aprašo projekte nurodytus terminus suvienodinti, nustatant juos darbo dienomis.

Taip pat atkreiptinas dėmesys į Aprašo projekto 37, 38, 42 ir 44 punktų formuluotes, kuriuose terminai nurodyti tik dienomis, todėl tam tikrais atvejais fiziškai bus neįmanoma įgyvendinti numatytas užduotis laikantis nustatytų terminų. Atsižvelgiant į tai, siūlytina visus terminus Aprašo projekte suvienodinti nustatant juos darbo dienomis arba kalendorinėmis dienomis.

21. Aprašo projekto 33 punkte numatyta, kad Projekto arba Programos įgyvendinimo metu atsiradus rizikai, turi būti rengiamas pokyčio prašymas. Manytina, kad pokyčio prašymo rengimas tik identifikavus riziką yra netikslingas, nes riziką galima suvaldyti arba ji tiesiog neišvengs, arba įvyks tokia apimtimi, kad turės minimalią ar neturės jokios įtakos Projekto arba Programos įgyvendinimui. Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti formuluotę nurodant, kad pokyčio prašymas turi būti rengiamas ne atsiradus rizikai, o atsiradus nuokrypiui nuo Projekto arba Programos plane numatytų darbų apimties ar kitų rodiklių. Taip pat siūlytina nustatyti proporcingus nuokrypių dydžius, kad pokyčių prašymai nebūtų teikiami dažnai ir netikslingai.

22. Iš Aprašo projekto 42 punkto formuluotės neaišku, ar Institucijos vadovo paskirtas asmuo, turintis parengti Naudos vertinimo ataskaitą turi būti iš įgyvendinto Projekto arba Programos komandos, ar Institucijos darbuotojas ar asmuo, nesusijęs su Institucija.

Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti šio punkto formuluotę. Taip pat neaišku ar Naudų vertinimo ataskaita bus pildoma Projektų valdymo informacinėje sistemoje, jei taip, tuomet lieka klausimas ar paskirtas asmuo bus pakankamai kompetentingas pildyti Naudos vertinimo ataskaitą Projektų valdymo informacinėje sistemoje.

23. Iš Aprašo projekto 46 punkto formuluotės neaišku apie kokią Institucijos vadovo paskirtą asmenį kalbama ir kaip bus saugomi ir archyvuojami Projektų arba Programų dokumentai, jei visa informacija talpinama Projektų valdymo informacinėje sistemoje.

24. Atsižvelgiant į tai, kad Aprašo projekto 2 punkte Institucijoms rekomenduojama vadovautis Aprašo projekto nuostatomis valdant ir kitus įgyvendinamus projektus, taip pat į Aprašo projekto 47 punktą, lieka neaišku, kiek PVIS suderinta ir integruota su Stebėsenos informacine sistema (SIS), kuri yra skirta Vyriausybės programos, Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimo ir Vyriausybei atskaitingų institucijų veiklos rezultatų stebėsenai vykdyti, ir kurios valdytojas yra Ministro Pirmininko tarnyba, o valdytojas – Finansų ministerija. Svarstytina, ar Institucijoms nebus užkraunama papildoma administracinė našta skirtingais terminais 2 (ar daugiau) kartų vesti tą pačią informaciją į informacines sistemas.

25. Neaišku, kokių pagrindų Aprašo projekto 49, 52 ir 56 punktuose nustatyti terminai, todėl siūlytina jų atsisakyti, paliekant šį klausimą spręsti Institucijos Portfelio komisijai.

26. Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo projekto prieduose pateiktos Projekto ir Programų formos nėra tokios, kokios suformuotos Projektų valdymo informacinėje sistemoje (pažymėtina, kad Ministerija dalyvavo mokymuose dirbant su Projektų valdymo informacine sistema ir yra susipažinusi su minėtoje sistemoje pateiktomis formomis), todėl toks formų neatitikimas lems klaidas ir neatitikimus, taip pat papildomus darbus tiek Institucijų PVT, tiek Projektų arba Programų vadovams ir kitiems komandos nariams. Taip pat reikėtų įvertinti ir tai, kad nesant galimybės dirbti su Projektų valdymo informacine sistema, raštu reikėtų pildyti visai kitokias formas, nei esančias minėtoje sistemoje.

27. Pažymėtina, kad Aprašo projekto prieduose nurodytų biudžetinių rodiklių naudojimas ir praktinis pritaikomumas neaprašytas, todėl svarstytina, ar jų skaičiavimas nėra perteklinis.

28. Siūlytina pateikti Aprašo projekte nustatytų procesų schemas, kad būtų aiškesnis visas Projektų ir Programų valdymas.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2018 m. spalio 3 d. positarimo protokoliniu sprendimu Nr. 44 įpareigojo ministerijas vadovautis Standartu, tačiau Lietuvos

Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Projektų valdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektu siūlomas patvirtinti Aprašo projektas perkelia arba pakeičia tik tam tikrą dalį Standarto nuostatų.

2020 m. sausio 31 d. Ministerija, pasirašydama bendradarbiavimo sutartį su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija (2020 m. sausio 31 d. Nr. LRVK-10/20/D4-13 dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ priemonės Nr. 10.1.1-ESFA-V-913 „Valstybės institucijų ir įstaigų vidaus administravimo tobulinimas“ lėšomis finansuojamo projekto Nr. 10.1.1-ESFA-V-913-01-0002 „Viešosios politikos pokyčių sistemos sukūrimas ministerijose“ įgyvendinimo) įsipareigojo įdiegti ir taikyti projektinio valdymo principus, vadovaudamasi Standartu. Todėl neaišku, ar liks įsipareigojimai vadovautis Standartu, patvirtinus Aprašo projektą, atsižvelgiant į tai, kad Aprašo projektas perkelia arba pakeičia ne visas Standarto nuostatas. Atkreiptinas dėmesys, kad minėtoje sutartyje taip pat nurodytas IT įrankis – Portfelio ir projektų valdymo informacinė sistema (toliau – PPVIS), o pateiktame Nuostatų projekte ir Aprašo projekto 5 punkte įvardyta PVIS, todėl kyla klausimas ar tai dvi atskiros informacinės sistemos ir duomenis reikės vesti į dvi sistemas, ar PVIS apima PPVIS.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina į Aprašo projektą perkelti visas Standarto nuostatas arba įtraukti punktą dėl tolesnio vadovavimosi Standartu diegiant ir taikant projektinio valdymo principus, taip pat tiksliai apibrėžti naudojamą IT įrankį.

Ministerijos kancleris

Karolis Vaitkevičius